

Begroting 2021

INHOUDSOPGAVE

1	Voorwoord en algemene beschouwingen.....	3
2	Algemene financiële beschouwingen.....	5
2.1	Inwonersbijdrage.....	5
2.2	Cofinancieringsfonds.....	8
2.3	Regionaal Investeringsfonds per gemeente.....	9
3	Programma.....	13
3.1	Ruimte en Energie.....	14
3.1.1	Integraal ruimtelijk kader.....	14
3.1.2	Regionale woonagenda.....	14
3.1.3	Huisvestingsverordening en uitvoering urgentieverklaring.....	15
3.1.4	Regionale strategieën voor bedrijventerreinen en kantoren.....	15
3.1.5	Regionale strategie natuur, landschap en recreatie.....	16
3.1.6	Regionale strategie mobiliteit.....	17
3.1.7	Regionale energietransitie.....	18
3.1.8	Wat mag dat kosten?.....	19
3.2	Maatschappij en Jeugd.....	20
3.2.1	Platform kennisdeling en beleidsafstemming sociaal domein.....	20
3.2.2	Aanjaagfunctie terugdringen laaggeletterdheid.....	20
3.2.3	Vertegenwoordiging en coördinatie jeugdhulpregio.....	21
3.2.4	Ondersteuning inkoop jeugdhulp (TWO Jeugdhulp).....	21
3.2.5	Uitvoering jeugdbeschermingstafel.....	23
3.2.6	Regionaal Bureau Leerplicht (RBL).....	23
3.2.7	Wat mag dit kosten?.....	24
3.3	Strategisch positioneren	25
3.3.1	Cofinanciering.....	25
3.3.2	Wat mag dat kosten.....	25
3.4	Organisatie en samenwerking	26
3.4.1	Overhead.....	26
3.4.2	Wat mag het kosten?.....	26
3.5	Algemene dekkingsmiddelen.....	27
4	Begroting Paragrafen.....	29
4.1	Lokale heffingen.....	29
4.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	29
4.3	Financiering.....	31
4.4	Bedrijfsvoering.....	32
5	Financiële begroting.....	35
5.1	Meerjarenbegroting 2021 – 2024.....	35
5.2	Incidentele lasten en baten.....	36
5.3	Geprognosticeerde balans.....	37
5.4	Staat van reserves.....	38
5.5	Taakvelden.....	39
6	Bijlagen.....	41
6.1	Btw-compensatiefonds.....	41

1 Voorwoord en algemene beschouwingen

Voor u ligt de begroting voor het jaar 2021, aangeboden door het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland. De dertien samenwerkende gemeenten stelden de hierbij behorende kaderbrief vast tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 18 december 2019. Deze kaderbrief legt de financiële kaders vast voor het opstellen van de begroting. De ambitie van onze gezamenlijke agenda sluit daarmee aan op de door de gemeenten beschikbaar gestelde middelen.

Inhoudelijk baseren wij deze begroting op de regionale agenda, die op 30 oktober 2019 is vastgesteld.

De regionale agenda is onze samenwerkingsagenda voor de komende jaren. In deze begroting werken we die verder uit en geven in grote lijnen aan hoe wij invulling willen geven aan de samenwerking in Holland Rijnland-verband. De verdere uitwerking van activiteiten leggen wij vast in plannen voor het Dagelijks Bestuur en de portefeuillehouders.

Wij hebben deze begroting opgebouwd op basis van de opgaven en programma's. Op programmaniveau beschrijven wij de opgaven en onze strategische doelen, gevolgd door wat we daarvoor structureel doen in 2021 in het bijzonder en wat het mag kosten.

De gemeenten in Holland Rijnland wegen sectorale ruimtelijke claims onderling integraal af daar waar dit meerwaarde heeft op regionaal niveau. Zij maken strategische keuzes voor gezamenlijke agendering van regionale ruimtelijke opgaven richting provincie en Rijk en maken afspraken over de realisatie ervan. Zo draagt Holland Rijnland bij aan de gewenste ontwikkeling van de regio en vergroten we de leefkwaliteit.

Het Algemeen Bestuur heeft de opdracht gegeven om een regionale agenda uit te werken. In deze regionale agenda zijn veel wensen opgenomen. Er zijn echter geen extra mensen om de ambities in deze regionale agenda te vertalen in uitvoerbare integrale plannen. Ook zijn lobby en belangenbehartiging nodig, zoals bij de realisatie van de doelen uit de ruimtelijke agenda, het energieakkoord en de regionale energiestrategie of de woonagenda en ten behoeve van cofinancieringsprojecten. Regionaal ruimtelijk samenwerken vraagt inzet vanuit de organisatie Holland Rijnland én vanuit de dertien samenwerkende gemeenten, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Daar zit wel spanning op, want gemeenten hebben ook veel taken en kunnen vaak niet voldoende gekwalificeerde medewerkers daarop inzetten. Als blijkt dat gemeenten onvoldoende capaciteit kunnen leveren om de gezamenlijke ambities uit te werken en uit te voeren zal Holland Rijnland om extra middelen moeten gaan vragen. Het is een aanzienlijke opgave om voor 2030 30.000 nieuwe woningen te laten bouwen en procedures te versnellen. Wij ronden in 2021 de actualisatie van de regionale woonagenda af en/of sluiten een regio-akkoord met de provincie. Ook de energiestrategie vergt zowel lokale inzet op energiebesparing als regionale inzet op andere uitvoeringslijnen. Daarnaast is er vanuit de provincie geen capaciteit en financiering meer beschikbaar voor de landschapstafels, dit vraagt extra inzet van Holland Rijnland waar geen rekening mee gehouden is.

Wij stemmen de regionale woningbouwopgave ook af met andere regionale ruimteclaims zoals voor duurzame energie en anticiperen op de gevolgen voor mobiliteit. Dit proces om ruimtelijke claims in de sfeer van wonen, werken, energieopwekking, natuur en landschap en mobiliteit integraal af te wegen

met behulp van een gezamenlijk bepaald ruimtelijk afwegingskader, vraagt in 2020 en 2021 actieve inbreng door gemeenten naast de regionale inzet. Wij gaan ervan uit dat gemeenten deze inbreng leveren en hebben daarvoor dus nog geen extra middelen begroot.

Door onze inzet op (icoon)projecten op het gebied van natuur en landschap beogen wij versterking en behoud van de kwaliteit van natuur en landschap. Wij streven naar een verhoging van de biodiversiteit, versterking van cultuurhistorische waarden en recreatieve aantrekkelijkheid van onze regio. Naast meer inkomsten en werkgelegenheid binnen deze sector, dragen we hiermee ook bij aan een gunstig (internationaal) vestigingsklimaat.

Wij besteden veel aandacht aan mobiliteit en dragen bij aan het versterken van woonmilieus en economische ontwikkeling door de aanpak van en lobby voor urgente bereikbaarheidsopgaven.

Door regionale samenwerking op het gebied van jeugdhulp dragen wij bij aan een effectieve uitvoering van de jeugdhulptaken van gemeenten en de beperking van de administratieve lasten voor jeugdhulpaanbieders. Het Rijk spreekt gemeenten in veel gevallen niet individueel aan, maar Holland Rijnland als één jeugdhulpregio. Het Rijk is voornemens om de borging van regionale- en bovenregionale samenwerking wettelijk voor te schrijven. De aangekondigde maatregelen vragen nog een nadere uitwerking.

De coördinatie en het beheer van het regionaal Transformatiefonds ligt al bij de regio. Door een sterke gesprekspartner te zijn voor het Rijk, de VNG en andere regio's dragen wij bij aan de gemeentelijke ambities ten aanzien van het sociaal domein.

De sturing door bij voorbeeld de doorontwikkeling van de gemeentelijke toegang tot (specialistische) jeugdhulp is een belangrijk onderdeel van de transformatieopgave. De gemeenten zijn hier momenteel volop mee aan de slag. In 2021 worden de eerste effecten zichtbaar van de lokale/subregionale toegang tot jeugdhulp. De TWO Jeugdhulp betreft deze informatie bij de contractering van de specialistische jeugdhulp.

2 Algemene financiële beschouwingen

De begroting 2021 is opgesteld overeenkomstig de uitgangspunten uit de Kaderbrief 2021. Deze is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 18 december 2019. Voor de indexatie is het advies gevolgd van de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen van gemeenten in de regio Hollands-Midden. De indexatie voor 2021 bedraagt 3,88% voor loonkosten en 1,80% voor materiële kosten. Voor de jaren 2022 en verder is de indexatie van loonkosten 2,60%. Het gebruikte gewogen indexcijfer voor 2021 is 3,54%. Op grond hiervan is de maximale reguliere bijdrage van gemeenten vastgesteld op € 6.005.352, zijnde de reguliere bijdrage (exclusief TWO en frictie) van het voorgaande jaar vermeerderd met de indexatie. Deze indexatie wordt ook toegepast op de uitvoeringskosten van TWO Jeugdhulp. Er worden op dit moment geen frictie- en transitiekosten, zijnde salariskosten van boventallige medewerkers, verwacht in 2021.

2.1 Inwonersbijdrage

De dertien gemeenten in de regio Holland Rijnland bekostigen de organisatie Holland Rijnland. De gemeentelijke bijdrage wordt berekend aan de hand van de volgende criteria: het inwonertal van de gemeente en de taken die Holland Rijnland uitvoert voor de betreffende gemeente. Het aantal leerlingen is het criterium voor de bijdrage voor de handhaving van de leerplicht.

Voor het vaststellen van de bijdrage 2021 is 1 januari 2019 de peildatum voor het inwonertal (bron: CBS) en het aantal leerlingen (bron: landelijke leerlingenbasisadministratie).

Door de verschillende taken kan de gemiddelde bijdrage per gemeente verschillen.

Sommige gemeenten hebben de taken die Holland Rijnland uitvoert op een andere wijze georganiseerd:

- Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop zijn niet aangesloten bij het Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland;
- Voorschoten neemt niet deel aan de TWO Jeugdhulp;
- Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem doen een gedeelte van de inkoop jeugdhulp in eigen beheer. Zij dragen op basis van een nieuwe verdeelsleutel aan de hand van werkelijk gemaakte kosten bij aan de TWO Jeugdhulp. De verdeelsleutel houdt rekening met het feit dat zij een deel van de zorg lokaal inkopen.

In 2021 is de gemiddelde reguliere bijdrage per inwoner € 10,59. In 2020 was dat € 10,32. De totale gemeentelijke bijdrage voor 2021 is daarmee als volgt opgebouwd (zie tabel 2.1). In de tabel 2.2 is de totale bijdrage per gemeente weergegeven. Van belang daarbij is het om te benadrukken dat de TWO bijdrage voor de gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem vast staat en dat met name voor de gemeenten Katwijk, Nieuwkoop en Oegstgeest de bijdrage ten opzichte van het bedrag dat in de begroting 2020 sterk is verhoogd. De belangrijkste oorzaak is dat in de begroting 2020 de verdeling nog gebaseerd is op de rijksmiddelen (oude verdeelsleutel). Op 26 september 2018 heeft het PHO Maatschappij de verdeelsleutel per 2019 herzien: van verdeling o.b.v. rijksmiddelen (+ solidariteit) naar realisatie 3-jarig gemiddelde van zorg in natura (risicoverevening op pieken en dalen).

De nieuwe verdeling was nog niet verwerkt in de begroting van 2019 en 2020. Dit wordt recht getrokken bij de eindafrekening 2019 van Holland Rijnland onderdeel TWO en wordt nog verwerkt in de herziene begroting 2020.

In de begroting 2021 is voor de verdeling van de kosten gekeken naar het aandeel van de gemeente in de naar realisatie 3-jarig gemiddelde van zorg in natura (ZIN) over de jaren 2016 t/m 2018. De wijze van verdeling is als gevolg van besluitvorming in het PHO Maatschappij van 1 april 2020 aangepast. Hierbij is afgesproken dat de begroting van TWO per 2021 wordt verdeeld op basis van de realisatie besteding ZIN per gemeente van het jaar t-1.

Voor de begroting 2021 moeten we dus gebruik maken van de realisatie 2019. De definitieve verantwoording over 2019 is nog niet gereed waardoor de nieuwe verdeelsleutel op dit moment nog niet toepasbaar is. Daarom is de verdeling voor nu nog gebaseerd op de bestaande en bekende verdeelsleutel. De nieuwe verdeelsleutel (de realisatie besteding ZIN per gemeente van het jaar t-1) wordt in juni bij vaststelling van de begroting door het AB als nog verwerkt.

Tabel 2.1 Totale bijdrage van gemeenten aan Holland Rijnland 2021

	Bedrag	Ontwikkeling totaalbedrag t/m 2021
		(cumulatief in €)
Reguliere bijdrage gemeenten in 2020		€ 5.800.026
Bijdrage gemeenten TWO in 2020	€ 2.239.855	€ 8.039.881
Bijdrage gemeenten Fricctie in 2020	€ 25.924	€ 8.065.805
Loon- en prijscompensatie regulier 2021	€ 205.326	€ 8.271.131
Loon- en prijscompensatie TWO 2021	€ 79.293	€ 8.350.424
Correctie bijdrage frictie 2021	-€ -25.924	€ 8.324.500
Totale bijdragen van gemeenten in 2021		€ 8.324.500

Tabel 2.2 Bijdrage gemeenten aan Holland Rijnland 2021 per gemeente en deelname.

	Aantal in-woners CBS 1-1-2019	Aantal leerlingen 5-17jr 1-1-2019	Verdeling TWO (2020)	Verdeelsleutel regionale commissie 13 gemeenten	Begroting 2021			
					Totaal	Regulier	TWO	Totaal
Alphen ad Rijn	110.986	0	4,88%	110.986	1.026.446	888.536	113.174	1.001.711
Hillegom	21.966	3.130	5,22%	21.966	369.861	251.408	121.060	372.468
Kaag & Braassem	26.866	3.950	0,68%	26.866	321.856	310.430	15.770	326.200
Katwijk	65.302	10.897	18,94%	65.302	1.115.621	785.829	439.247	1.225.075
Leiden	124.899	14.309	28,97%	124.899	1.973.689	1.345.311	671.857	2.017.168
Leiderdorp	27.109	4.026	6,11%	27.109	449.813	314.210	141.700	455.910
Lisse	22.800	3.325	4,83%	22.800	364.992	262.792	112.015	374.807
Nieuwkoop	28.628	0	6,58%	28.628	336.105	229.191	152.600	381.791
Noordwijk	42.859	5.974	8,09%	42.859	675.052	487.322	187.619	674.941
Oegstgeest	24.426	4.063	5,34%	24.426	373.879	293.623	123.842	417.466

	Aantal in-woners CBS 1-1-2019	Aantal leerlingen 5-17jr 1-1-2019	Verdeling TWO (2020)	Verdeelsleutel regionale commissie 13 gemeenten	Begroting 2021			
					Totaal	Regulier	TWO	Totaal
Teylingen	37.061	5.775	8,99%	37.061	624.073	436.101	208.491	644.592
Voorschoten	25.479	4.117	0,00%	25.479	293.271	303.357	0	303.357
Zoeterwoude	8.450	1.226	1,37%	8.450	141.146	97.242	31.772	129.015
Totaal	566.831	60.792	100%	566.831	8.065.805	6.005.352	2.319.148	8.324.500

NB: bovenstaande tabel is geupdate met de meest recente cijfers over 2019 (uit het CBS).

2.2 Cofinancieringsfonds

Het Cofinancieringsfonds Holland Rijnland is ingesteld in 2016. Het fonds is bedoeld voor bovengemeentelijke initiatieven uit de regio die een innovatief karakter hebben en een bijdrage leveren aan het realiseren van de opgaven van Holland Rijnland. Om op een financiële bijdrage te kunnen rekenen, moet een initiatief actueel, kansrijk, opschaalbaar en duurzaam van aard zijn. Het deel dat Holland Rijnland financiert, is bedoeld als multiplier om externe gelden aan te trekken. Een belangrijke voorwaarde is dan ook dat externe partijen (kennisinstellingen, ondernemingen of andere overheden) het grootste deel van de investering financieren.

Vanaf de instelling van het fonds heeft het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland met advies van het Portefeuillehoudersoverleg besloten om aan tien initiatieven een financiële bijdrage te verstrekken.

De bijdrage kan binnen een bepaald jaar worden uitgekeerd, maar loopt soms ook over meerdere jaren. Jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang. Holland Rijnland heeft ook jaarlijks de mogelijkheid om de bijdrage uit het cofinancieringsfonds stop te zetten. Tot nog toe blijkt dat elke euro uit het Cofinancieringsfonds van Holland Rijnland leidt tot een investering van € 20,-.

In 2019 is het fonds geëvalueerd. Naar aanleiding van deze evaluatie is besloten om het fonds ook na 2020 voort te zetten. In overzicht 2.3 is aangegeven welke bestedingen vastliggen en gaan plaatsvinden. We voorzien voor 2021 een vrij besteedbare ruimte van circa € 718.000,- incl. btw. We gaan actief op zoek naar nieuwe projecten. We zien kansen voor innovatieve projecten vanuit mogelijkheden voor cross overs tussen topsectoren bioscience en health, space en greenports en benutten van kansen gegeven de aanwezigheid van deze topsectoren en kennisinstellingen voor het MKB, op het vlak van onderwijs en arbeidsmarkt, de inclusieve samenleving (bijvoorbeeld sport voor mensen met een beperking), en projecten rond de energietransitie en digitalisering.

Tabel 2.3: Cofinancieringsfonds: vastgelegde en waarschijnlijke bestedingen 2016-2021

	2016-2018	2019	2020	2021
Inleg (incl. indexering) per jaar	€ 690.491	€ 278.247	€ 282.421	€ 287.504
Totaal inleg	€ 690.491	€ 968.738	€ 1.251.159	€ 1.538.663
Instrumentation for Space	€ 50.000	€ 25.000	€ 25.000	
Taalhuizen	€ 50.000			
Nationaal Park Hollandse Duinen	€ 24.200			
Back on Track	€ 100.000			
Labs2Meet	€ 100.000			
EUPlantcropp	€ 24.000			
5G Fieldlab (TU Delft)		€ 100.000		
Levend Lab	€ 32.670			
Grenzeloos Actief	€ 15.000			
Topsurf	€ 99.825	€ -99,825		
Onderwijsbus (SIE)		€ 100.000		
Technolab	€ 100.000			
Voorkomen laaggeletterdheid			€ 25.000	
Cultuur om de Hoek		€ 50.000		
totale uitgave	€ 595.695	€ 175.175	€ 50.000	€ -
Resterend in fonds	€ 94.796	€ 197.868	€ 430.289	€ 717.793

* intentie voor een bijdrage uit het cofinancieringsfonds

2.3 Regionaal Investeringsfonds per gemeente

Het Regionaal Investeringsfonds (RIF) loopt tot en met 2024. Alleen de gemeenten die in 2008 deel uitmaakten van Holland Rijnland, betalen mee aan het RIF. Voor de gemeente Kaag en Braassem geldt daarom dat zij alleen meebetaalt voor het gebied van de voormalige gemeente Alkemade. De gemeenten Nieuwkoop en Alphen aan den Rijn nemen niet deel aan het RIF. Noordwijk en Noordwijkerhout zijn 1 januari 2019 gefuseerd. In de periode van 2008-2020 storten de gemeenten een bijdrage op basis van een afgesproken verdeelsleutel. Voor de tweede tranche die ingesteld is voor de RijnlandRoute, geldt een andere verdeelsleutel.

Tabel 2.3 Bijdrage Regionaal Investeringsfonds per gemeente tot en met 2021

Gemeenten	Bijdrage t/m 2020	Bijdrage 2021	Bijdrage t/m 2021
Hillegom	5.591.651	430.127	6.021.778
Kaag & Braassem	4.795.245	368.865	5.164.110
Katwijk	31.563.681	1.764.337	33.328.018
Leiden	56.369.176	3.076.652	59.445.828
Leiderdorp	8.178.260	571.022	8.749.282
Lisse	5.324.371	409.567	5.733.938
Noordwijk	12.532.078	964.006	13.496.084
Oegstgeest	5.211.440	400.880	5.612.320
Teylingen	9.514.765	731.905	10.246.670
Voorschoten	7.441.460	572.420	8.013.880
Zoeterwoude	2.139.150	164.550	2.303.700
<i>Subtotaal</i>	<i>148.661.277</i>	<i>9.454.331</i>	<i>158.115.608</i>
rentecorrectie	593.697	45.669	639.366
Totaal	149.254.974	9.500.000	158.754.974

Het fonds is een belangrijke motor voor cofinanciering van specifieke regionale projecten om de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de regio te verbeteren. Concreet gaat het om een bijdrage aan de volgende projecten:

1. RijnlandRoute (2x € 37,5 miljoen)
2. HOV-netwerk Zuid-Holland Noord (€ 37,5 miljoen)
3. Programma Ontsluiting Greenport Duin- en Bollenstreek (POG) (€ 37,5 miljoen). Het POG bestaat uit meerdere projecten. Voor de Duinpolderweg is € 12,5 miljoen gereserveerd; € 20 miljoen is gereserveerd voor enkele maatregelen in het middengebied van de Bollenstreek en € 5 miljoen is bestemd voor het HOV Noordwijk – Schiphol
4. Greenport OntwikkelingsMaatschappij (€ 10 miljoen)
5. Regionaal Groenprogramma Holland Rijnland (€ 20 miljoen).

Voor de projecten en programma's 1 tot en met 4 geldt dat de genoemde bedragen gereserveerd zijn (AB-besluit d.d. 29 juni 2011). Tot en met 2024 (einde looptijd van het fonds) kunnen projectbijdragen worden aangevraagd en toegekend door het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland. Voorwaarde voor toekenning van gelden is dat deze projecten in 2024 zijn uitgewerkt tot het niveau van een definitief ontwerp. Na 2024 zijn aanvragen mogelijk, alleen vereist dit dan een besluit van het Algemeen Bestuur (AB). Indien de gereserveerde middelen niet besteed zullen worden aan de projecten zoals vastgesteld door het AB, moet het AB een besluit nemen over al dan niet alternatieve besteding van de middelen. Voor het Groenprogramma is eveneens een bedrag gereserveerd, maar Holland Rijnland is hierbij ook verantwoordelijk voor de programmering. De uitvoeringstrategie van het Groenprogramma reikt tot 2020, met een mogelijke uitloop naar 2024.

Voor de programma's 1 t/m 4 is een groot deel van het budget verplicht en is realisatie en verantwoording te voorzien voor afloop van het fonds. Binnen het Programma Ontsluiting Greenport

Duin- en Bollenstreek (POG) is een deel van de maatregelen middengebied nog onzeker. Het is van belang dat hierover duidelijkheid komt in 2020.

Toekenning van gelden vanuit het Groenprogramma vindt plaats op basis van uitvoeringsovereenkomsten (UO). Holland Rijnland sluit UO met clusters van gemeenten.

Gemeenten zijn zelf vrij om clusters te vormen. Zij kunnen ook deelnemen in meerdere clusters. In de uitvoeringsovereenkomsten zijn projecten opgenomen. In deze overeenkomsten wordt per project een bedrag begroot. De uiteindelijk gerealiseerde projectkosten worden bij de eindverantwoording vastgesteld. Het uitgangspunt is dat Holland Rijnland 25% van de uiteindelijk gerealiseerde projectkosten cofinanciert. Holland Rijnland financiert uitvoeringskosten die worden gemaakt vanaf het moment dat het definitief ontwerp vastgesteld is.

In totaal is inmiddels voor 14,1 miljoen euro van het Groenprogramma verplichtingen aangegaan (stand begin 2020). Hiervan is 28% (circa 4 miljoen euro) gerealiseerd en verantwoord, nog eens 64% verplicht (8,9 miljoen) en binnen looptijd te realiseren en 8% (1,1 miljoen) wel verplicht maar realisatie nog enigszins onzeker. Er resteert in 2020 nog 5,8 miljoen.

In 2019 is besloten om het Groenprogramma te verlengen tot en met 2025 en de resterende circa 6 miljoen te benutten. Het is de bedoeling dat zowel Landschapstafel Leidse Ommelanden en Duin en Bollenstreek een nieuwe uitvoeringsovereenkomst (UO) aandragen voor het Groenprogramma. In de nieuw af te sluiten UO's zullen biodiversiteit en waterrecreatie prioriteit krijgen zoals besloten is in het AB op 3 juli 2019. De aangesloten gemeenten (incl. de Rijn en Veenstreek) beogen hiermee icoonprojecten te realiseren in Holland Rijnland die groter zijn dan de schaal van de Landschapstafel en bij voorkeur onderdeel zijn van een breder programma zoals landbouwtransitie en verstedelijking.

Naast financiering uit het Groenprogramma willen de samenwerkende gemeenten voor bovenstaande ambities gelden mobiliseren vanuit de provincie Zuid-Holland en andere partijen zodat er een multiplier bereikt wordt.

3 Programma

In dit hoofdstuk worden de programma's beschreven, te beginnen met drie inhoudelijke en vervolgens twee ondersteunende programma's. Dit zijn:

1. Ruimte en Energie
2. Maatschappij en Jeugd
3. Strategisch positioneren
4. Organisatie en samenwerking
5. Algemene dekkingsmiddelen

Per programma wordt weergegeven wat de doelstellingen zijn, wat de organisatie Holland Rijnland doet om deze doelstellingen te bereiken en wat dit kost. Het totaaloverzicht is opgenomen in de financiële begroting.

De begrotingstabellen laten de volgende kosten en bijdragen zien:

1. Programmakosten: kosten voor leveringen, goederen en diensten die rechtstreeks ten laste komen van projecten in de programma's.
2. Kosten werkorganisatie: kosten voor personeel, huur gebouw en dergelijke, die via toerekening van uren worden verdeeld over de projecten in de programma's.
3. Bijdragen van derden: baten die rechtstreeks ten gunste komen van projecten in de programma's worden opgenomen, indien van toepassing. Het gaat voornamelijk om subsidies van Rijk en provincie of bijvoorbeeld om leges. Als er geen bijdragen van derden zijn, worden de baten niet weergegeven.

3.1 Ruimte en Energie

3.1.1 Integraal ruimtelijk kader

Wat willen we bereiken?

De gemeenten in Holland Rijnland wegen sectorale ruimtelijke claims onderling integraal af daar waar dit meerwaarde heeft op regionaal niveau. Zij maken strategische keuzes voor gezamenlijke agendering van regionale ruimtelijke opgaven richting provincie en Rijk en maken afspraken over de realisatie ervan. Zo draagt Holland Rijnland bij aan de gewenste ontwikkeling van de regio en vergroten we de leefkwaliteit.

Wat doet de Strategische Eenheid daarvoor?

Structureel

- Op regionaal niveau organiseren we besluitvorming over strategische ruimtelijke keuzes en ontwikkelen we een integraal ruimtelijk afwegingskader als hulpmiddel daarvoor. Vanuit de sectorale deelprogramma's wordt input geleverd voor het integraal afwegingskader.
- We signaleren kansen en knelpunten voor de ruimtelijk economische ontwikkeling van Holland Rijnland.
- We houden de regie op het proces om, op regionaal niveau, een integrale beknopte omgevingsagenda actueel te houden
- We organiseren lobby & belangenbehartiging voor de omgevingsagenda Holland Rijnland bij de provincie Zuid-Holland, het Rijk en andere stakeholders.
- Op aanvraag bieden wij ondersteuning bij de realisatie van regionale ruimtelijke opgaven die in kleinschaligere samenwerking binnen Holland Rijnland worden opgepakt.
- Daarnaast bieden wij een platform voor: het organiseren van ambtelijk en bestuurlijk overleg (Ambtelijk Overleg RO & EZ, Portefeuillehoudersoverleg Ruimte+) voor afstemming van visievorming en voor de aanpak van ruimtelijke opgaven op verschillende schaalniveaus.

3.1.2 Regionale woonagenda

Wat willen we bereiken?

Ons doel met de Regionale Woonagenda is om voor 2030 30.000 nieuwe woningen te laten bouwen. De provincie Zuid-Holland aanvaardt de ambities uit deze Regionale Woonagenda en dat helpt om procedures te versnellen. Maar we stimuleren ook andere mogelijkheden die de woningbouw aanjaagt. De woningen die we plannen, passen bij de behoefte. In de regionale woonagenda besteden wij aandacht aan de juiste plek, duurzaamheid, bereikbaarheid en de huisvestingsbehoefte van bijzondere doelgroepen. Huisvesting voor doelgroepen maatschappelijke zorg en arbeidsmigranten heeft daarbij onze bijzondere aandacht. We stemmen de regionale woningbouwopgave af met andere regionale ruimteclaims en we anticiperen op de gevolgen voor mobiliteit.

Wat doet de Strategische Eenheid daarvoor?

Structureel

- We zorgen voor procesregie, monitoring en terugkoppeling over waar we staan bij de realisatie van de afspraken uit de Regionale Woonagenda.
- We dragen zorg voor een actuele Regionale Woonagenda.
- We regisseren het proces van de jaarlijkse actualisatie van de planlijst woningbouw.

- We bieden een platform voor ambtelijk en bestuurlijk (afstemmings)overleg en organiseren besluitvorming over de voortgang van de ambities uit de Regionale Woonagenda (Ambtelijk Overleg wonen, Portefeuillehouderoverleg Wonen, Provinciaal Portefeuillehouderoverleg Wonen & Verstedelijking) Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen worden hierin mee genomen.
- Voor de doelen uit de Regionale Woonagenda dragen we zorg voor lobby & belangenbehartiging bij de provincie Zuid-Holland en andere belangrijke stakeholders.
- We signaleren kansen en knelpunten bij de realisatie van onze woonopgave in relatie tot andereruimte-vragende activiteiten in onze regio. Op basis daarvan adviseren we over een integraal afwegingskader, als één van de sectorale programma's met ruimtelijke impact.

In 2021

- We ronden de actualisatie van de regionale woonagenda en/of een regio-akkoord af.

3.1.3 Huisvestingsverordening en uitvoering urgentieverklaring

Wat willen we bereiken?

Wij streven naar een rechtvaardige en doelmatige verdeling van de schaarse woonruimte in de sociale sector. Daarvoor hebben gemeenten samen de regionale huisvestingsverordening vastgesteld. We zorgen ervoor dat de afgesproken spelregels op de juiste, klantgerichte en efficiënte wijze worden toegepast.

Wat doen de strategische eenheid en het bedrijfsbureau daarvoor?

Structureel

- We voeren het secretariaat van de regionale urgentiecommissie.
- Wij voeren het verweer in bezwaar- en beroepsprocedures bij de rechtbank en Raad van State.
- Ook zorgen wij voor de regionale behandeling van bezwaren omtrent woonruimteverdeling door de bezwaarschiffencommissies van Alphen aan den Rijn, Katwijk en Servicepunt71, in opdracht van Holland Rijnland.
- We voeren het secretariaat Beleidscommissie woonruimteverdeling.
- We dragen zorg voor een toekomstbestendig woonruimteverdeelsysteem.

In 2021

- Afhankelijk van de discussie en de besluitvorming in 2020 bereiden we een (tussentijdse) aanpassing voor van de huisvestigingsverordening 2021/2022. Daarbij houden we rekening met de decentralisatie van de maatschappelijke zorg (en de extramuralisatie in het bijzonder).

3.1.4 Regionale strategieën voor bedrijventerreinen en kantoren

Wat willen we bereiken?

Het is noodzakelijk dat de plancapaciteit én de gebruikte capaciteit beter aansluiten op de werkelijke ruimtebehoefte in onze intensief gebruikte regio. We willen de vraag naar werklocaties zoveel mogelijk ruimtebesparend invullen. Eind 2019 hebben we sub-regionaal (geformaliseerd in 2020) en regionaal keuzes gemaakt over welke soort bedrijvigheid we waar in ons gebied willen bundelen. We willen van elkaar leren hoe je daarbij slimmer met de schaarse ruimte omgaat, bijvoorbeeld door in te zetten op intensivering en functiemenging.

Wat doet de Strategische Eenheid daarvoor?

Structureel

- We monitoren de balans tussen vraag en aanbod van werklocaties. Jaarlijks stellen we de kantorenmonitor Holland Rijnland op. Met provincie bekijken we nog of we een monitor bedrijventerreinen gaan ontwikkelen.
- We bieden een platform om kennis te delen over hoe we slim omgaan met een veranderende vraag naar ruimte voor werklocaties (Ambtelijk Overleg Ruimte en Economie, Portefeuillehouderoverleg Economie en Leefomgeving)
- We dragen zorg voor lobby & belangenbehartiging. We signaleren nieuwe ontwikkelingen en vertalen economische trends naar de verwachte veranderende regionale vraag naar ruimte voor bedrijvigheid. Dit agenderen we in relevant bestuurlijk (en ambtelijk) overleg op regionaal en bovenregionaal niveau (o.a. Economic Board Zuid-Holland, Bestuurlijke Tafel Ruimte, Wonen en Economie provincie Zuid Holland).
- Wij adviseren vanuit inzicht in de regionale ruimte-en mobiliteitsvraag voor werklocaties over het integraal ruimtelijk afwegingskader en de actuele omgevingsagenda Holland Rijnland, als één van de sectorale programma's met ruimtelijke gevolgen.

3.1.5 Regionale strategie natuur, landschap en recreatie

Wat willen we bereiken?

Wij dragen bij aan het versterken en het behouden van de kwaliteit van natuur en landschap. Daarbij streven we naar een verhoging van de biodiversiteit, de versterking van cultuurhistorische waarden en de recreatieve aantrekkelijkheid van onze regio. Naast meer inkomsten en werkgelegenheid binnen deze sector, dragen we hiermee ook bij aan een gunstig (internationaal) vestigingsklimaat. Holland Rijnland biedt een unieke combinatie van kust, stad, plassengebied en veenweide. Deze rijkdom van landschappelijke diversiteit vormt de basis voor toekomstige ontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen?

Structureel

- We bieden een platform voor het organiseren van ambtelijk en bestuurlijk overleg (AO natuur, landschap en recreatie, Bestuurlijke tafel Natuur, Landschap en Recreatie, subregionale landschapstafels, regionaal netwerk klimaatadaptatie) werkgroep Nationaal Park Hollandse Duinen en bestuurlijk overleg Hollandse Plassen (HP). Deze overleggen gaan over nieuwe projecten en uitvoeringsovereenkomsten voor het groenprogramma (icoonprojecten), over de voortgang van lopende projecten en uitvoeringsovereenkomsten voor het groenprogramma en met betrekking tot klimaatadaptatie;
- Procesregie: programmering en borging samenhang projecten in de nieuwe uitvoeringsovereenkomsten en beheer van het (in 2019 verlengde) Regionaal Groenprogramma, totstandkoming voortgangsrapportages; We signaleren en benutten aanvullende subsidiemogelijkheden bij provincie, Rijk, Europa;
- Op het vlak van lobby & belangenbehartiging signaleren en beïnvloeden we relevante (beleids-)ontwikkelingen;
- Als lid van de Lokale Actiegroep (LAG) - uitvoerder van het Europese LEADER-programma - stimuleren we projecten of leiden deze door naar de provincie Zuid-Holland (PZH) en het RVO. Dit zijn projecten op het gebied van circulaire economie en gezondheid en voor de ontwikkeling van het platteland. We sturen de secretaris van LEADER aan op de inhoud voor bijeenkomsten en nieuwsbrieven. We verlenen opdracht voor onderzoeken en bereiden declaraties voor bij PZH/

RVO. Financieel en juridisch zijn we eindverantwoordelijkheid voor declaraties bij PZH/RVO, voor facturering en financiële administratie en we bewaken de kwaliteit van LAG en subsidieprocedures;

- We adviseren het Landschapsfonds Holland Rijnland;
- We dragen bij aan de verbetering van het recreatieve waternetwerk en de Hollandse Plassen (HP). Dit doen we onder andere via de Landschapstafels en de uitvoeringsprogramma's (UP) Hollandse Plassen (groenprogramma), Haarlemmertrekvaart (en omstreken) en Drechtdoorsteek, de verbinding Rotte-Bentwoud. We streven naar een zorgvuldige afweging van de belangen van transport over water enerzijds en recreatievaart anderzijds. In samenwerking met onder andere de provincies Noord Holland en Zuid Holland en gemeenten uit Noord Holland zetten we in op de versterking van de procesregie voor het uitvoeringsprogramma Hollandse Plassen e.o.
- Vanuit het perspectief van natuur- en landschap adviseren we over het integraal ruimtelijk afwegingskader, net zoals dat gebeurt vanuit de andere sectorale beleidsterreinen. Zo dragen we bij aan het vergroten van de toegankelijkheid en bereikbaarheid van natuur en landschap.

In 2021

- Verantwoording uitgaven Zuidvleugel Zichtbaar Groen door Landschapsfonds.

3.1.6 Regionale strategie mobiliteit

Wat willen we bereiken?

Met de strategische aandacht voor mobiliteit en agendering van urgente bereikbaarheidsopgaven draagt Holland Rijnland bij aan het versterken van woonmilieus, de bereikbaarheid van recreatieve gebieden en de economische ontwikkeling. Hierbij ligt de focus op de interne en externe bereikbaarheid van Holland Rijnland voor zowel personen als goederen. De prioriteit ligt bij duurzame oplossingen in relatie met het klimaatakkoord en bij de samenhang met de verstedelijkingsopgave en de realisatie van een inclusieve samenleving. Ook stimuleert Holland Rijnland veiliger weggedrag en probeert verkeeronveilige situaties te voorkomen door aanpassing van infrastructuur en in te zetten op educatie en handhaving van verkeersregels.

Wat gaan de Strategische Eenheid en het Bedrijfsbureau daarvoor doen?

Structureel

- We zorgen voor het actueel houden van de regionale strategie mobiliteit en van de uitvoeringsprogramma's van het Regionaal Verkeers- en Vervoersplan (RVVP). Ook zorgen we voor de monitoring en de rapportage van de voortgang van projecten uit het Regionaal Investeringsfonds (RIF).
- We dragen zorg voor lobby & belangenbehartiging richting andere vervoersregio's (zoals MRA en MRDH), provincies (Noord-Holland en Zuid-Holland) en Rijk (onder andere ten behoeve van BO MIRT).
- We signaleren en agenderen aanvullende subsidiemogelijkheden.
- We bieden een platform voor het organiseren van ambtelijk en bestuurlijk overleg (AO en PHO verkeer & vervoer) over de strategische agenda en de voortgang van projecten
- We participeren in regionaal en bovenregionaal ambtelijk en bestuurlijk overleg over concrete projecten (zoals de A4, N11 en de Duinpolderweg), HOV lijnen, maar ook voor regionale strategiebepaling (onder andere PVVB, Breed bestuurlijk Overleg DBS-Haarlemmermeer/Keukenhofconferentie, routeplan OV concessie, Toekomstbeeld OV2040, ontwikkeling OV knoop Leiden, mobiliteit Alphen en omstreken).

- We stimuleren en ondersteunen maatregelen voor (regionale) snelfietsroutes en monitoren de voortgang van de realisatie.
- We adviseren vanuit het perspectief van mobiliteit over het integraal ruimtelijk afwegingskader, zoals dat ook gebeurt vanuit de andere programma's met ruimtelijke impact.
- Voor de Regiotaxi beheren we het contract en coördineren overleg tussen klantorganisaties en vervoerder.
- We initiëren maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid door het toekennen van subsidies op basis van het Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2020. Dit programma stellen we in 2020 op volgens de nieuwe aanpak van het Rijks Strategisch Plan Verkeersveiligheid.
- We zijn opdrachtgever naar uitvoerende partijen zoals de Onderwijsbegeleidingsdienst die projecten voor verkeerseducatie opzet.

In 2021

- Als er in het najaar 2020 een nieuw RIF wordt geadviseerd, op basis van opgaven die voortkomen uit de regionale strategie, dan werken we in 2021 aan de voorbereiding van dit fonds.
- Afhankelijk van de besluitvorming in 2020 over al dan niet verlengen van het huidige contract, start eind 2021 de voorbereiding van een nieuwe aanbesteding Regiotaxi die dan in 2023 in moet gaan.
- We stellen het Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2022-2024 op.

3.1.7 Regionale energietransitie

Wat willen we bereiken?

In 2017 is het Energieakkoord Holland Rijnland opgesteld met daarin ambities om in 2050 een energieneutrale regio te zijn. In 2018 en 2019 is hiervoor een uitvoeringsprogramma opgesteld met daarin verschillende uitvoeringslijnen. Als regio waren we hierin voorloper. Na de totstandkoming van het landelijke Klimaatakkoord werd elke regio verplicht een zogenaamde Regionale Energiestrategie (RES) op te stellen. Het gebied Holland Rijnland is aangewezen als één van de dertig RES-regio's. De Regionale Energiestrategie (RES) is een product dat beschrijft welke strategie een regio hanteert om lokale en regionale energiedoelstellingen te bepalen en te behalen. De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050. Op deze wijze wordt duidelijk hoeveel elke regio bijdraagt aan het realiseren van de nationale klimaatdoelen, die zijn vastgelegd in het Nationale Klimaatakkoord. In 2020 leggen we in de RES Holland Rijnland onze regionale ambities vast, voortbordurend op het energieakkoord uit 2017 en stemmen dit nationaal af. Deze dient in concept te worden opgeleverd in 2020 en wordt in 2021 definitief. Onze regio heeft daarvoor al het nodige voorwerk verricht. Met de RES bepalen en behalen wij de doelstellingen in de energietransitie.

We zetten ons op regionaal niveau in om ruimte te scheppen voor de opwekking van duurzame energie. Samen zoeken we naar een duurzame, betaalbare en betrouwbaarwarmtevoorziening en duurzame mobiliteit. Lokaal ligt het primaat bij het stimuleren van energiebesparing en zonnepanelen op daken.

Wat doet de Strategische Eenheid daarvoor?

Structureel

- We leveren capaciteit in de vorm van een programmacoördinator die ook zorgt voor het budgetbeheer en het proces faciliteert om tot de uitvoering van de RES te komen en hierover te rapporteren.

- We bieden een platform voor onderlinge kennisdeling en sinaleren en delen mogelijkheden voor aanvullende financiering en subsidies.
- We participeren in de werkgroep energie & ruimte en brengen onze kennis in over ruimtelijke ontwikkeling in de regio
- We adviseren vanuit het oogpunt van ruimte voor grootschalige opwekking van duurzame energie over het integraal ruimtelijk afwegingskader, net zoals dat gebeurt vanuit het sectorale perspectief van andere beleidsterreinen.
- We participeren in de werkgroep duurzame mobiliteit met onze kennis over mobiliteit
- We lobbyen voor financiering en subsidiemogelijkheden.

In 2021

- In dit jaar vindt de afronding plaats van de RES, die uiterlijk op 1 maart 2021 vastgesteld moet zijn. Het merendeel van het werk voor de RES vindt plaats in 2020. Na afronding van de RES Holland Rijnland versie 1.0 maken we een planning voor de RES 2.0 (in 2023) en volgt waarschijnlijk een uitvoeringsprogramma voor de verschillende uitvoeringslijnen.

3.1.8 Wat mag dat kosten?

		Begroting 2020	Begroting 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Ruimte & Energie	Programmakosten	2.349.529	2.170.958	1.670.958	1.670.958	1.670.958
	Kosten Werkorganisatie	1.271.748	1.100.933	1.087.478	1.087.478	1.087.478
	Bijdragen van derden	-1.674.395	-1.466.277	-966.277	-966.277	-966.277
Saldo baten en lasten		1.946.882	1.805.614	1.792.159	1.792.159	1.792.159

3.2 Maatschappij en Jeugd

3.2.1 Platform kennisdeling en beleidsafstemming sociaal domein

Wat willen we bereiken?

Het sociaal domein is een complex beleidsterrein dat continue in ontwikkeling is. Om zo effectief mogelijk te opereren, is het van belang dat gemeenten onderling afstemmen en kennis met elkaar delen. Holland Rijnland wil ook in 2021 een platform zijn voor bestuurlijk en ambtelijk overleg, waar gemeenten elkaar kunnen inspireren, beleid kunnen afstemmen en ervaringen en kennis met elkaar kunnen delen.

Wat doet de Strategische Eenheid daarvoor?

We faciliteren bestuurlijke en ambtelijke overleggen en bijeenkomsten op de gebieden maatschappelijke zorg, arbeidsmarktbeleid en jeugdhulp.

3.2.2 Aanjaagfunctie terugdringen laaggeletterdheid

Wat willen we bereiken?

De regio Holland Rijnland telt naar schatting 50.000 laaggeletterde volwassenen (16-65 jaar). Zij hebben moeite met lezen en schrijven, waardoor het voor hen lastig is goed mee te doen in onze (steeds meer digitaliserende) samenleving. Het bevorderen van geletterdheid leidt tot een hogere arbeidsproductiviteit, minder ziekteverzuim en minder beroep op sociale voorzieningen. Maar het helpt mensen vooral uit een isolement. Wij zetten ons in voor het voorkomen en terugdringen van laaggeletterdheid, samen met meer dan veertig partners in het Bondgenootschap Geletterdheid in de regio Holland Rijnland. Hiervoor is in 2020 een regionaal programma Vervolgaanpak Laaggeletterdheid 2020-2024 Holland Rijnland opgesteld. Daarnaast is in 2020 de aanbesteding van volwasseneneducatie voorbereid om per 2021 voor een periode van drie jaar de regionale trajecten voor taal-, reken- en digitale vaardigheden in te kopen.

Wat gaat de Strategische Eenheid daarvoor doen?

In 2021:

- We adviseren gemeenten en ketenpartners over de inkoop van trajecten om taal-, reken- en digitale vaardigheden te bevorderen.
- We zijn aanjager en adviseur voor de uitvoering van het Regionaal programma Vervolgaanpak Laaggeletterdheid Holland Rijnland 2020-2024;
- We trekken subsidies aan voor activiteiten in het kader van het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid.

3.2.3 Vertegenwoordiging en coördinatie jeugdhulpregio

Wat willen we bereiken?

Regionale samenwerking op het gebied van jeugdhulp is van belang voor een effectieve uitvoering van de jeugdhulptaken van gemeenten en beperking van de administratieve lasten voor jeugdhulpaanbieders. Daarnaast spreekt het Rijk gemeenten niet individueel aan, maar als jeugdhulpregio. Daarom willen we een sterke gesprekspartner zijn voor het Rijk, de VNG en andere regio's om onze doelen ten aanzien van jeugdhulp te realiseren. In de kamerbrief "Perspectief voor de Jeugd" van 20 maart heeft het Rijk een aantal maatregelen aangekondigd ten aanzien van de organisatie van de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Het Rijk is voornemens om de borging van regionale- en bovenregionale samenwerking wettelijk voor te schrijven. De aangekondigde maatregelen vragen nog een nadere uitwerking waarbij VNG en brancheverenigingen van jeugdhulpaanbieders worden betrokken. We volgen de ontwikkelingen en anticiperen op de gevolgen voor Holland Rijnland.

Wat doet de Strategische Eenheid daarvoor?

- We vertegenwoordigen de regio in VNG-verband
- We zorgen voor lobby en belangenbehartiging bij onder andere het Rijk
- We coördineren regionale beleidsopgaven
- We beheren en coördineren het regionaal Transformatiefonds

3.2.4 Ondersteuning inkoop jeugdhulp (TWO Jeugdhulp)

De decentralisatie van de jeugdhulp naar gemeenten per 1 januari 2015 zette een verandering in gang die ook nu nog grotendeels vorm moet krijgen. Ook in 2021 zetten gemeenten in op de verdere transformatie van de jeugdhulp. Dit doen zij vanuit hun lokale verantwoordelijkheid door beleid onderling af te stemmen. Het is belangrijk om (specialistische) jeugdhulp beschikbaar te hebben en te houden voor kinderen die dit nodig hebben. Daarom werken de gemeenten samen met de TWO Jeugdhulp aan een duurzaam zorglandschap in de regio. De TWO Jeugdhulp biedt ondersteuning bij de procesregie op de transformatie en verzorgt daarvoor onder andere de contractering, de monitoring en de verantwoording van de (specialistische) jeugdhulp.

Wat willen we bereiken?

- Goede ondersteuning van de gemeentelijke procesregie op de transformatie van de regionale jeugdhulp met behulp van functionele sturings- en managementinformatie;
- Een adequaat aanbod van goede, passende en tijdige (specialistische) jeugdhulp;
- Gericht contractmanagement met de jeugdhulpaanbieders op het gebied van budgetuitputting, zorggebruik, prestatie-indicatoren en algemene en specifieke speerpunten per deelsector.

Wat gaan we daarvoor doen?

Structureel

- P&C cyclus – inclusief de accountantscontrole en verantwoording
- Contracteringscyclus (jaarlijkse afspraken over producten, tarieven en bestedingsruimten)
- Registratie, facturatie en monitoring
- Uitvoeren en ondersteunen van de Jeugdbeschermingstafel Holland Rijnland
- Faciliteren en organiseren van het Expertteam Jeugdhulp Holland Rijnland
- Beleidsmatige afstemming met gemeenten over de inzet van het Persoonsgebonden budget
- Ondersteunen en adviseren van beleidsontwikkelingen, zowel regionaal, als subregionaal en lokaal

- Uitvoeren van regulier accountmanagement richting jeugdhulpaanbieders

In 2021:

- Inkoop jeugdhulp 2021/2022

De overeenkomsten specialistische jeugdhulp zijn verlengd. De TWO Jeugdhulp ondersteunt de gemeenten bij het maken van lokale en subregionale keuzes omtrent het vervolg op deze contracteringsperiode. Afhankelijk van de door de gemeenten te maken keuzes, wordt een inkoopproces ingericht.

De doorontwikkeling van de gemeentelijke toegang tot (specialistische) jeugdhulp is een belangrijk onderdeel van de transformatieopgave. De afgelopen jaren hebben verschillende gemeenten gewerkt aan plannen voor integrale toegang tot het sociale domein. In 2021 worden de eerste effecten zichtbaar van de aangepaste werkwijze in de toeleiding naar jeugdhulp. De TWO Jeugdhulp betreft deze informatie bij de contractering van specialistische jeugdhulp.

De jeugdbescherming en jeugdreclassering worden verder ontwikkeld in samenwerking met de regio's Zuid-Holland Zuid, Midden-Holland en Haaglanden. De uitkomsten van een pilot 'Samenwerken aan Veiligheid', gefinancierd vanuit het Transformatiefonds Jeugdhulp, worden hierin meegenomen.

- Accountmanagement

In de accountgesprekken met jeugdhulpaanbieders komen een aantal onderwerpen structureel aan de orde. In de afgelopen jaren is het accountmanagement steeds planmatiger vormgegeven. 2021 staat in het teken van het doorontwikkelen daarvan. Ondersteuning van de gemeentelijke procesregie op de transformatie van de jeugdhulp is daarin een belangrijke pijler. Ditzelfde geldt voor het beschikbaar stellen van sturingsinformatie aan gemeenten, zoals de managementinformatie en de monitoringsgegevens.

- Aandachtspunten per deelsector

De informatie binnen de TWO Jeugdhulp draagt bij aan het verder ontwikkelen van kennis over de verschillende deelsectoren en het ontwikkelen van beleidsvragen daaruit. Binnen jeugdhulp zijn de volgende deelsectoren te onderscheiden:

- GGZ (vrijgevestigden en instellingen)
- Jeugd en Opvoedhulp (ambulant en met 24-uurs verblijf)
- Begeleiding
- Gehandicaptenzorg
- Pleegzorg
- Jeugdbescherming / jeugdreclassering
- Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED)
- Jeugd- en Gezinsteams

Voor iedere deelsector worden jaarlijks specifieke inhoudelijke aandachtspunten bepaald.

Capaciteitsvraagstukken, alternatieve hulpvormen en samenwerkingsafspraken maken daar deel van uit. Binnen het accountmanagement van de TWO Jeugdhulp wordt extra aandacht besteed aan deze specifieke punten. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met gemeenten.

- Sturings- en managementinformatie

De TWO Jeugdhulp monitort het gebruik van jeugdhulp in de regio. Daarnaast is het streven de monitoring en de financiële informatie beter aan elkaar te koppelen. Het is van belang om lokale cijfers verder te ontwikkelen en vooral te duiden samen met de gemeenten. De lokale data leiden dan tot betere mogelijkheden voor lokale sturing. Naast de halfjaarsrapportage levert de TWO

Jeugdhulp ook een jaarrapportage Jeugdhulp Holland Rijnland op waarin de cijfers uit de monitor, het beschrijvende jaarverslag Jeugdhulp en de financiële cijfers zijn samengebracht.

- **Wijziging woonplaatsbeginsel per 2021**

Omdat de huidige definitie van het woonplaatsbeginsel in de praktijk problemen oplevert, ligt er een wetsvoorstel om het woonplaatsbeginsel per 1 januari 2021 te wijzigen. Deze landelijke wijziging vraagt een aanpassing in de administratieve processen en contractafspraken. Maar ook om een overdracht van zittende cliënten waarvoor de verantwoordelijke gemeente wijzigt.

3.2.5 Uitvoering jeugdbeschermingstafel

Wat willen we bereiken?

De Jeugdbeschermingstafel Holland Rijnland wordt ingezet als betrokken professionals zich zorgen maken over een ontwikkelingsbedreiging van een kind onder de 18 jaar. Aan de Jeugdbeschermingstafel (JBT) wordt gesproken met gezinnen waarin het opvoedklimaat onveilig is of waarbij anderszins sprake is van een bedreigde ontwikkeling bij één of meerdere kinderen in het gezin. De JBT is ondergebracht bij Holland Rijnland.

Wat doet de TWO Jeugdhulp daarvoor?

De voorzitter en secretaris van de Jeugdbeschermingstafel zijn in dienst van Holland Rijnland. De voorzitter van de Jeugdbeschermingstafel leidt het gesprek tussen de melder en een medewerker of een onderzoeker van de Raad van voor de Kinderbescherming en - in bepaalde gevallen - ook een medewerker namens de gecertificeerde instelling.

3.2.6 Regionaal Bureau Leerplicht (RBL)

Wat willen we bereiken?

Ons doel is het verwezenlijken van het recht op onderwijs van iedere jongere.

Elf van de dertien gemeenten in Holland Rijnland organiseren samen de uitvoerende taken rondom leerplicht en het tegengaan van voortijdig schoolverlaten. De inzet van het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) van Holland Rijnland is in 2021 gericht op drie hoofddoelstellingen, het tegengaan van:

- herhalend verzuim
- langdurig thuiszitten
- voortijdige schooluitval

Schooluitval is niet alleen maatschappelijk, maar ook economisch ongewenst. Net als een goede aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp, is een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt van belang om talenten optimaal te kunnen benutten. Hiertoe werkt het RBL intensief samen met onderwijs, zorg, gemeenten en andere ketenpartners.

Wat doet het RBL hiervoor?

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs. Door het volgen van onderwijs kunnen jeugdigen zich ontplooiën en ontwikkelen. Door het behalen van een startkwalificatie voldoen zij aan het minimale niveau dat nodig is om een goede kans te maken op de arbeidsmarkt en mee te doen in de samenleving. Als uitvoeringsorganisatie heeft het RBL de structurele taak om de leerplichtfunctie (5- tot 16-jarigen), de kwalificatieplicht (16- en 17-jarigen) en de RMC-functie (18- tot 23-jarigen) uit te voeren. De kern van het werk bestaat uit het (aan)spreken en begeleiden van kinderen en jongeren

(en hun ouders) die kort- of langdurig niet naar school gaan, dreigen uit te vallen, of uitgevallen zijn. Het RBL werkt hierbij nauw samen met scholen, hulpverlening, gemeenten en andere ketenpartners.

Ook speelt het RBL een coördinerende rol bij het regionale VSV-programma. Hierin werken scholen, gemeenten en RBL samen om gericht en effectief acties te ondernemen om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. In recente jaarverslagen vindt u meer gedetailleerde informatie over de aanpak van het RBL en de hiermee geboekte resultaten.

3.2.7 Wat mag dit kosten?

		Begroting 2020	Begroting 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Maatschappij en Jeugd	Programmakosten	2.068.890	938.920	938.920	938.920	938.920
	Kosten Werkorganisatie	3.416.270	3.408.698	3.379.990	3.379.990	3.379.990
	Bijdragen van derden	-1.979.258	-832.686	-832.686	-832.686	-832.686
Saldo baten en lasten		3.505.902	3.514.932	3.486.224	3.486.224	3.486.224

3.3 Strategisch positioneren

3.3.1 Cofinanciering

Wat willen we bereiken?

Voor vernieuwing en versterking van economische sectoren in onze regio sluiten we aan bij de economische agenda's van subregio's, zoals: Economie071, de Economische agenda Duin- en Bollenstreek en Groene Hart Werkt. Wij zoeken nadrukkelijk de samenwerking met subregio's, maatschappelijke partners en andere overheden. Ook regio-overstijgend via de Economic Board Zuid-Holland (EBZ) en de Economic Board Duin en Bollenstreek (waaronder de greenports). Hiermee ontsluiten we voor onze regio relevante netwerken en verkennen we inhoudelijke en financiële kansen. Wij dragen binnen het netwerk van de Economic Board Zuid-Holland projecten voor vanuit onze regio voor het Regionaal Investeringsprogramma (Zuidelijke Randstad) en de Roadmap Next Economy. Ook stimuleren we vernieuwing van economische sectoren en de arbeidsmarkt via het Cofinancieringsfonds.

Het Cofinancieringsfonds Holland Rijnland is ingesteld voor regionale initiatieven die de gemeentegrens overstijgen, een innovatief karakter hebben en een bijdrage leveren aan het realiseren van de opgaven van Holland Rijnland. Om op een financiële bijdrage te kunnen rekenen, moet een initiatief ook actueel, kansrijk, opschaalbaar en duurzaam van aard zijn. Het deel dat Holland Rijnland financiert, is bedoeld als multiplier om externe gelden aan te trekken. Een belangrijke voorwaarde is dan ook dat externe partijen (kennisinstellingen, ondernemingen of andere overheden) het grootste deel van de investering financieren.

Cofinanciering maakt deel uit van de programmabegroting, maar is ondersteunend aan de hiervoor beschreven inhoudelijke programma's. Projecten uit uiteenlopende programma's worden meegefinancierd. Daarom is het Cofinancieringsfonds uitvoeriger beschreven in paragraaf 2.2, onder algemene financiële beschouwingen.

Wat doet de Strategische Eenheid daarvoor?

- Monitoring, communicatie en stimulering van (sociaal-)economische projecten vanuit het Cofinancieringsfonds.
- Signaleren en agenderen van aanvullende subsidiemogelijkheden.
- Agendering, verbinden, lobby & belangenbehartiging van doelen in (sub)regionale economische agenda's, onder andere door het ondersteunen van onze ambtenaren en bestuurders in Economic Board Zuid-Holland en onderliggende gremia, Bestuurlijk Overleg Economie Zuid-Holland, Greenport Nederland.
- Platform: agendering en kennisdeling kansen en uitdagingen onder andere in de overgang naar een (meer) circulaire economie.

3.3.2 Wat mag dat kosten

		Begroting 2020	Begroting 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Strategisch positioneren	Programmakosten	282.421	287.504	287.504	287.504	287.504
Saldo baten en lasten		282.421	287.504	287.504	287.504	287.504

3.4 Organisatie en samenwerking

3.4.1 Overhead

Alle werkzaamheden en kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces horen tot dit programma. Het zijn kosten die gemaakt worden om bijvoorbeeld afstemming, communicatie en besluitvorming voor de programma's van de strategische eenheid, het RBL en de TWO jeugdhulp mogelijk te maken. Kortom, onder andere de organisatie van en ondersteuning bij themacafés, regiodagen, vergaderingen van het bestuur horen tot dit programma. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn deze kosten als overhead gedefinieerd. We streven naar een effectieve en efficiënte ondersteuning.

Waar het om personeel gaat, behoren binnen Holland Rijnland tot de overhead:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
- Control, informatie- en beveiligingsbeleid;
- Interne en externe communicatie;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Documentatie en informatieverstrekking (DIV) (hiertoe hoort ook expertiseontwikkeling en advies over de procesinrichting);
- Managementondersteuning voor het primair proces;

Een manager of leidinggevende drukt volledig op het programma Organisatie en samenwerking, ongeacht of deze voor een deel van zijn tijd ook inhoudelijke taken vervuld. Voor de leidinggevenden van Holland Rijnland geldt dat zij voor een belangrijk deel van hun tijd inhoudelijke taken vervullen. De overige overhead-taken, zoals HRM en ICT, zijn ondergebracht bij Servicepunt71. De bijdrage aan Servicepunt71 voor het leveren van de bedrijfsvoering wordt eveneens weergegeven in dit programma. Naast deze behoren ook tot het programma:

- de kosten voor de huisvesting om de algemene taken van de eigen organisatie uit te voeren;
- de verzekeringskosten en opleidingskosten voor personeel;
- de bijdrage aan een verbonden partij, voor zover deze verbonden partij werkzaam is voor het taakveld 0.4 Overhead.

3.4.2 Wat mag het kosten?

		Begroting 2020	Begroting 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Organisatie en samenwerking	Programmakosten	129.542	133.098	133.098	133.098	133.098
	Kosten Werkorganisatie	2.201.058	2.583.352	2.558.584	2.558.584	2.558.584
Saldo baten en lasten		2.330.600	2.716.450	2.691.682	2.691.682	2.691.682

3.5 Algemene dekkingsmiddelen

De middelen die Holland Rijnland ontvangt van de deelnemende gemeenten, zijn opgenomen in het programma Algemene dekkingsmiddelen. De bijdragen van de gemeenten bestaan uit een regulier deel en de bijdrage voor de TWO Jeugdhulp.

		Begroting 2020	Begroting 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Algemene dekkingsmiddelen	Bijdrage regiogemeenten	-5.800.026	-6.005.352	-5.957.068	-5.957.068	-5.957.068
	Bijdrage regiogemeenten frictie	-25.924		-	-	-
	Bijdrage regiogemeenten Jeugd	-2.239.855	-2.319.148	-2.300.501	-2.300.501	-2.300.501
Saldo baten en lasten		-8.065.805	-8.324.500	-8.257.569	-8.257.569	-8.257.569

4 Begroting Paragrafen

4.1 Lokale heffingen

Voor één van de overige uitvoerende taken worden leges geïnd, namelijk bij de uitvoering van de woonruimteverdeling voor de toetsing van urgentieverzoeken. De onkosten voor het programma Vernieuwing huisvestingsverordening en uitvoering urgentie worden vooral gedekt uit de reguliere bijdrage van alle deelnemende gemeenten.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De deelnemende gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en voor mogelijke tekorten of financiële tegenvallers. Dit betekent dat Holland Rijnland geen weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit hoeft te hebben (zie kader). Het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland heeft wel een algemene reserve die eventueel kan worden ingezet bij eventuele risico's die zich voordoen.

De deelnemende gemeenten worden driemaal per jaar geïnformeerd over het verloop van de begroting van Holland Rijnland door middel van de begroting, de Tussenrapportage (Turap) en de jaarrekening. Indien aan de orde wordt het AB door het DB geïnformeerd over tussentijdse wijzigingen. Eventuele risico's worden zo spoedig mogelijk gemeld. De gemeenten worden in staat geacht op basis van deze informatie voldoende voorzieningen in de eigen begroting te treffen. Deze eventuele risico's kunnen betrokken worden in het geheel van de door de gemeente gelopen risico's. Uit dit oogpunt is er geen afzonderlijke risicoreserve bij de gemeenschappelijke regeling aangehouden.

Weerstandsvermogen

Het vermogen van Holland Rijnland om onverwachte financiële tegenvallers op te kunnen vangen.

Risico's

Onder risico's worden verstaan alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balans totaal of de financiële positie.

Risico's uit reguliere bedrijfsvoering

Elke organisatie kent risico's uit reguliere bedrijfsvoering, zo ook Holland Rijnland. Oorzaken hiervan kunnen gelegen zijn in onder meer:

- Debiteurenbeheer;
- Subsidiestromen derden;
- Personeelskosten;
- Ziektekosten;
- Automatisering / datalek;
- Aanbestedingsprocedure

Er zijn processen ingericht om deze risico's zoveel als mogelijk te beperken. De maximale omvang van eventueel optreden risico's worden geraamd op € 100.000 (afgerond), zijnde 1% van de totale begrote lasten.

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat enkele kengetallen in de jaarrekening worden opgenomen die kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. Deze kengetallen staan in onderstaande tabel.

TABEL wordt bij definitieve begroting toegevoegd als cijfers 2019 bekend zijn

Netto schuldquote: De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen: Holland Rijnland leent geen gelden uit. Derhalve is deze schuldquote gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio: Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie of gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het getal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en de schulden.

Structurele exploitatieruimte: Holland Rijnland wordt grotendeels gefinancierd door de deelnemende gemeenten. In die zin is er geen sprake van structurele exploitatieruimte. Daarnaast ontvangt Holland Rijnland subsidies van de provincie Zuid Holland en worden reserves ingezet voor incidentele lasten. Hierdoor ontstaat een beperkte ruimte.

Onderstaande tabel toont een normering waartegen de diverse ratio's kunnen worden afgezet.

Tabel 4.2 Normering financiële indicatoren

Kengetallen:	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Netto schuldquote	< 100%	100% > < 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100%	100% > < 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	30% < > 50%	< 30%
Structurele exploitatieruimte	> 0,6%	0% > < 0,6%	0%
Grondexploitatieruimte		geen	
Belastingcapaciteit	< 100%	100% > < 120%	> 120%

4.3 Financiering

De exploitatietekorten van het samenwerkingsorgaan worden gefinancierd door de veertien deelnemende gemeenten. Op basis van de vastgestelde begroting wordt de geraamde gemeentelijke bijdrage als voorschot in rekening gebracht. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt tevens de definitieve bijdrage over het betreffende jaar vastgesteld. Zo spoedig mogelijk daarna vindt er een afrekening plaats met de gemeenten. Daarnaast zijn er geldstromen van ministeries en provincie waarvan de bedragen worden doorgesluisd naar de betreffende instanties.

Kasgeld

Tijdelijke overschotten worden in verband met het Schatkistbankieren (zie kader) uitgezet bij de Schatkist. Dit gebeurt in daggeld of in deposito's. Tijdelijke tekorten komen sporadisch voor en zijn slechts van korte duur. Hiervoor wordt dan gebruik gemaakt van de kredietlimiet (rood staan) van de BNG-bank.

Leningenportefeuille

Het samenwerkingsverband beschikt niet over een leningenportefeuille.

In- en externe ontwikkelingen

Er zijn geen interne of externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, de treasury-organisatie, het risicoprofiel, de financiële posities, de vermogenswaarden en/of de geldstromen. Deze worden ook niet verwacht.

Risicobeheer

Treasury dient uitsluitend de publieke taak en het beheer van de uitzettingen gebeurt zorgvuldig. Er wordt ruim voldaan aan de kasgeldlimiet, er zijn geen geldleningen en de kasgeldoverschotten worden tijdelijk uitgezet bij de Schatkist.

Renterisico's

Vanwege de zeer beperkte financieringsbehoeften en het zorgvuldig wegzetten van overtollige kasgeldmiddelen in de Schatkist is het renterisico gering. Holland Rijnland is geen vaste geldleningen aangegaan. Het samenwerkingsorgaan voldoet dan ook aan de renterisiconorm.

Financieringsrisico's

Omdat de gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van het samenwerkingsorgaan en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te dragen, zijn er geen financieringsrisico's.

Kasgeldlimiet

Het samenwerkingsorgaan is steeds gedurende vele jaren binnen de kasgeldlimiet - dit is voor gemeenschappelijke regelingen 8,2% van het begrotingstotaal - gebleven. De verwachting is ook dat dit ook voor de komende jaren zal blijven gelden. Voor 2021 bedraagt de kasgeldlimiet € 806.785.

Meerjarenprognose

Op basis van de meerjarenbegroting is de inschatting dat Holland Rijnland ook de komende jaren geen geldleningen hoeft aan te gaan. Een renterisico vaste schuld is dan ook niet aanwezig.

4.4 Bedrijfsvoering

Servicepunt71 is het servicecenter dat bedrijfsvoeringstaken voor Holland Rijnland uitvoert zoals hij dat ook doet voor de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude. Voor het samenwerkingsorgaan gaat het hierbij om:

- Financiële administratie;
- ICT;
- HRM;
- Facilitaire zaken;
- Juridische zaken;
- Inkoop.

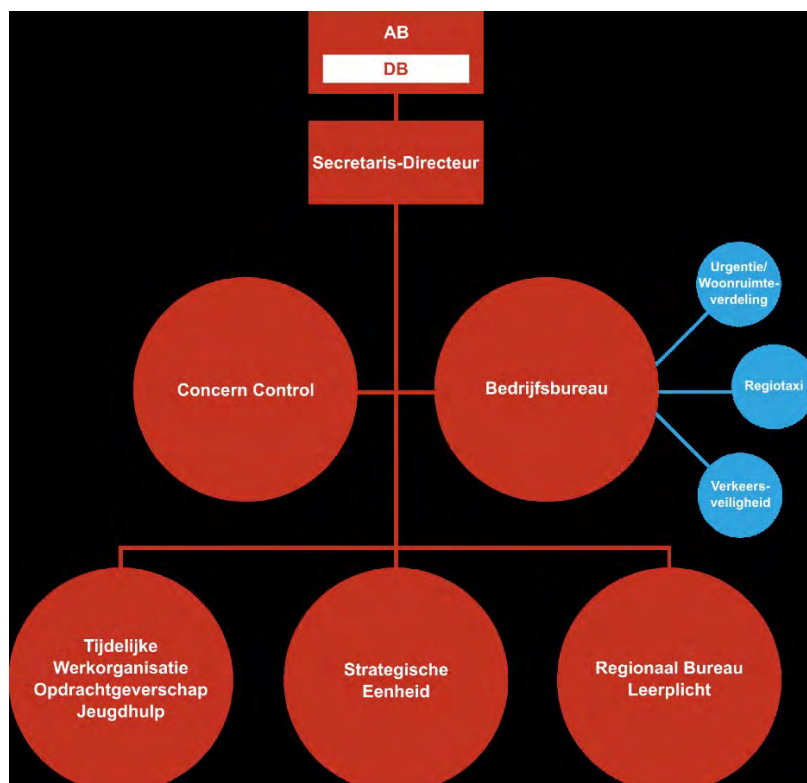
Servicepunt71 biedt geen dienstverlening aan op het gebied van Documentaire Informatievoorziening (DIV). Deze activiteiten voert Holland Rijnland nog zelf uit.

Organisatie Holland Rijnland

De organisatie bestaat uit de volgende organisatieonderdelen:

- Strategische Eenheid;
- Regionaal Bureau Leerplicht (RBL);
- Bedrijfsbureau (inclusief Urgentiecommissie, Verkeersveiligheid, Regiotaxi en DIV);
- TWO Jeugdhulp.

De leiding van de organisatie ligt bij de secretaris-directeur. Concerncontrol adviseert de secretaris-directeur maar is een zelfstandige functie die uit de lijnorganisatie is gehaald. Dat is gedaan vanwege de onafhankelijke positie die gewenst is ten opzichte van de lijnorganisatieonderdelen.

Beleidsindicatoren

Voor de bedrijfsvoering heeft Holland Rijnland, mede op instigatie van de nieuwe BBV een aantal indicatoren opgesteld. Hieronder een weergave voor 2021:

Tabel 4.3 Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Eenheid	Periode	Holland Rijnland
1. Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2021	0,11
2. Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2021	0,11
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2021	€ 11,13
4. Externe inhuur	Kosten inhuur als % van totale loonsom incl inhuur	2021	8,6%
5. Overhead	% van totale lasten	2021	25,6%

Indexatie

Voor het jaar 2021 vindt een indexatie van de gemeentelijke bijdrage plaats. We gaan we uit van het voorstel van de Werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (WFGR) waarin de werkgroep voor 2021 een indexatie van gemiddeld 3,88% voor loonkosten (inclusief de loonkosten van de dienstverleningsovereenkomst met het Srvicpunt71), en 1,80% voor materiële kosten adviseert. Het gebruikte gewogen indexcijfer voor 2021 is 3,54%. Dit percentage is hoger dan men uitgaande van de wegingsfactor (zowel voor de lonen als materieel circa 50%) zou verwachten. Dit komt doordat inkomsten vanuit het rijk en provincie niet geïndexeerd worden waardoor het gewogen indexpercentage voor de deelnemende gemeente (3,54%) hoger uitvalt.

Tabel 4.4 Index

Index	wegings factor	indexatie 2021
Lasten		
Beloning werknemers	49%	103,88
Netto materieel	50%	101,80
Overige (niet geïndexeerd)	0%	0
Gewogen gemiddelde indexatie	100%	103,54
Bijdrage gemeenten	78%	103,54
Overige baten	22%	0

5 Financiële begroting

5.1 Meerjarenbegroting 2021 – 2024

		Begroting 2020	Begroting 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Ruimte & Energie	Lasten	3.621.277	3.271.891	2.758.436	2.758.436	2.758.436
	Baten	-1.674.395	-1.466.277	-966.277	-966.277	-966.277
	saldo	1.946.882	1.805.614	1.792.159	1.792.159	1.792.159
Maatschappij en Jeugd	Lasten	5.485.160	4.347.618	4.318.910	4.318.910	4.318.910
	Baten	-1.979.258	-832.686	-832.686	-832.686	-832.686
	saldo	3.505.902	3.514.932	3.486.224	3.486.224	3.486.224
Strategisch positioneren	Lasten	282.421	287.504	287.504	287.504	287.504
	Baten	-	-	-	-	-
	saldo	282.421	287.504	287.504	287.504	287.504
Organisatie en samenwerking	Lasten	2.330.600	2.716.450	2.691.682	2.691.682	2.691.682
	saldo	2.330.600	2.716.450	2.691.682	2.691.682	2.691.682
totaal lasten		11.719.458	10.623.463	10.056.532	10.056.532	10.056.532
totaal baten		-3.653.653	-2.298.963	-1.798.963	-1.798.963	-1.798.963
Saldo baten en lasten programma's		8.065.805	8.324.500	8.257.569	8.257.569	8.257.569
Algemene dekkingsmiddelen	Bijdragen gemeenten regulier	-5.800.026	-6.005.352	-5.957.068	-5.957.068	-5.957.068
	bijdragen gemeenten Frictie	-25.924	-	-	-	-
	Bijdragen gemeenten TWO	-2.239.855	-2.319.148	-2.300.501	-2.300.501	-2.300.501
	totaal baten	-8.065.805	-8.324.500	-8.257.569	-8.257.569	-8.257.569
Saldo baten en lasten		-	-	-	-	-

5.2 Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten en baten

Opgave	lasten/baten	Begroting 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Ruimte & Energie	Lasten	500.000	-	-	-
	Baten	-500.000	-	-	-
Ruimte & Energie		-	-	-	-

		Begroting 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Structureel evenwicht ?		Ja	Ja	Ja	Ja

5.3 Geprognosticeerde balans

Wordt bij definitieve begroting toegevoegd

5.4 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo 1-1-2021	Mutaties		Saldo 31 -12- 2021
		Toevoeging	Onttrekking	
<i>Algemene reserve</i>				
8700001 Algemene Reserve	232.471	0	0	232.471
Bestemmingsreserves				
8710006 Reserve RBL	35.933	0	0	35.933
8710007 Reserve cofinanciering	94.796	0	0	94.796
8710009 Res Natuurlijke element op part. terrein	140.105	0	0	140.105
8710010 Reserve onderwijsarbeidsmarkt	180.589	0	0	180.589
Totaal reserves	683.894	0	0	683.894

5.5 Taakvelden

Hoofdtakvelden	Taakveld		Lasten	Baten
Bestuur en ondersteuning	0.4	Overhead, Ondersteuning organisatie	2.716.450	0
	0.8	Overige baten en lasten	0	0
	Totaal		2.716.450	0
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en wegen	868.858	-1.027.626
	2.5	Openbaar vervoer	26.769	-26.769
	Totaal		895.627	-1.054.395
Economie	3.1	Economische ontwikkeling	1.199.851	-1.426.338
	Totaal		1.199.851	-1.426.338
Onderwijs	4.3	Onderwijsbeleid en leerling-zaken	1.802.502	-3.123.702
	Totaal		1.802.502	-3.123.702
Sport, cultuur en recreatie	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	23.558	-23.558
	5.7	Openbaar groen en (open lucht) recreatie	274.305	-433.073
	Totaal		297.863	-456.631
Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	593.906	-765.556
	6.2	Wijkteams	0	0
	6.5	Arbeidsparticipatie	168.263	-234.680
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.072.991	-2.319.148
Totaal		2.835.160	-3.319.385	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening	124.640	-220.818
	8.3	Wonen en bouwen	751.370	-1.022.196
	Totaal		876.010	-1.243.013
Totaal		10.623.463	-10.623.463	

6 Bijlagen

6.1 Btw-compensatiefonds

Een gemeenschappelijke regeling in de vorm van dit samenwerkingsorgaan wordt niet in de btw-heffing betrokken. De btw is hierdoor voor de gemeenschappelijke regeling een kostenpost. Alleen een gemeenschappelijke regeling die op de prestaties een winsttoeslag oplegt en daardoor doet aan vermogensvorming, heeft recht op aftrek van btw. Dit laatste is niet van toepassing voor Holland Rijnland. Voor de begroting van Holland Rijnland is er dan ook niets veranderd. Evenals voorgaande jaren zijn alle lasten geraamd inclusief btw.

Met ingang van 1 januari 2003 hebben provincies en gemeenten te maken met het Btw-compensatiefonds. Per individuele gemeente wordt een opgave verstrekt over welke voorbelasting compensabel is en kan worden doorgeschoven naar de betreffende gemeente. De deelnemende gemeente kan deze kosten dan meenemen met de opgave voor het Btw-compensatiefonds.

Verdeling BTWCF	Totaal BTW	Algemeen 13 gemeenten	Leerplicht 11 gemeenten obv leerlingen	Leerplicht 11 gemeenten obv inwoners	Regionale bezwaar-commissie urgentie 13 gemeenten	Jeugdhulp 12 gemeenten
Totaal verdeelsleutels						
Raming inclusief BTW	4.867.071	3.295.115	148.761	24.092	227.540	1.171.563
Raming compensabele BTW	844.698	571.879	25.818	4.181	39.490	203.329
Alphen ad Rijn	129.629	111.974	0	0	7.732	9.922
Hillegom	35.850	22.162	1.329	215	1.530	10.614
Kaag & Braassem	32.300	27.105	1.678	263	1.872	1.383
Katwijk	114.211	65.884	4.628	639	4.550	38.511
Leiden	200.917	126.011	6.077	1.222	8.702	58.904
Leiderdorp	43.638	27.350	1.710	265	1.889	12.423
Lisse	36.048	23.003	1.412	223	1.588	9.821
Nieuwkoop	44.257	28.883	0	0	1.994	13.379
Noordwijk	65.633	43.241	2.537	419	2.986	16.449
Oegstgeest	39.168	24.644	1.726	239	1.702	10.858
Teylingen	61.068	37.391	2.453	363	2.582	18.279
Voorschoten	29.479	25.706	1.748	249	1.775	0
Zoeterwoude	12.503	8.525	521	83	589	2.786

